

TALLINNA POLÜTEHNIIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 7 (892)

Reede, 3. märts 1978

XXIX aastakäik

SVELLANA ADAMOVA, AM-47
MOONIKA ALLIKVEE, AO-101
VIIVE ARMEI, kehalise kasvatuse kateedri assistent
VALENTINE BACHMANN, ühiselamu uksehoidja
VEENA BODEJEVA, ehitusjaoskonna maaler
TAMARA BOBIS, TM-107
SIRJE BORMEISTER, vanembibliograaf
IRJA EDAL, vanemraamatupidaja
URVE ERAS, raamatukogu redaktor
STELLA FADEJEVA, MT-41
GALINA GENNO, ehitusjaoskonna maaler
TATJANA GUSSEVA, MM-67
MAILA HANNUS, sanitaartechnika problemlabori vanemteadur
RIHTI HARMANTS, soojusenergeetika kateedri vanemlaborant
AASA HELBE, NLKP ajaloo kateedri vanemõpetaja
LJUDMILLA HISMJATULLINA, LS-67
MAIMU JAGUNOVA, majandusosakonna insener
RUTH JOONAS, tööstuse juhtimise ja planeerimise kateedri insener
KATRIN KALDME, LS-61
URVE KALLAVUS, TU sektori vaneminsener
REET KAPRAL, TE-101
ENE KASELAAN, LR-101
ANU KASTANJE, ehitusjaoskonna kesklao juhataja
NELLI KEMPI, füüsika kateedri insener
EVE KIISEL, ÕTO labori insener
HELIN KIVIMÄGI, automaatika kateedri vaneminsener

REKTORI KÄSKKIRI

Tänavu, 8. märtsil, 31. vüsaastaku kolmandal aastal tähistame 68. korda rahvusvahelist naistepäeva. See on kogu maailma töötavate naiste päev, kes võitlevad oma laste õnne, rahu, rahvaste julgeoleku ja sotsiaalse progressi eest.

Meie instituudi naistöötajad ja üliõpilased võtavad aktiivselt osa ühisest võitlusest inimkonna parema tuleviku eest, täites kohusetundlikult oma tööülesandeid.

Seoses üldrahvaliku pidupäevaga käsin avaldada kiitust rahvusvahelise naistepäeva puhul eeskujuliku ametialase, õppe- ning ühiskondliku töö eest järgmistele naisõppejõududele, -töölisele, -teenistajatele ja -üliõpilastele.

ANNA KOGAN, AA-88
EBLI KOITLA, filosoofia kateedri assistent
LARISSA KOROL, masinaehitustehnoloogika kateedri laborant
MILVI KULLAMAA, kaugõppeeaduskonna dispetšer
HELE KÄSK, plaani-finantsosakonna juhataja
URVE KÕOP, TÕT õppemeister-operaator
VAIKE LAANEMETS, ühiselamu komandant
JUTA LAHI, TU sektori vaneminsener
ANNE LAUMETS, KO-81
HELEMI LJUBJAGINA, ehitusjaoskonna maaler
LEMEI LOOPER, TU sektori vaneminsener
TATJANA MIROVA, AA-67
IRINA MOROZOVA, TM-87
JEVGENIA MOROZOVA, majandusosakonna insener
ULVI NAUTS, TL-61
SVELLANA NEDOBEZKINA, KA-47
KAIE NIGLAS, TI-61
MARIKA NIKKEL, LS-81
NIINA NOVIKOVA, elektrienergia kateedri insener
MAARIS NUUTRE, tööstusliku soojusenergeetika problemlabori vaneminsener
ANNE ORAS, elektroonika kateedri vanemlaborant
TATJANA OSMININA, MM-81
ESTER PALOVER, kaugõppeeaduskonna metoodik
OLGA PETROVA, MM-49
VALENTINA PETROVA, EE-61
URVE PITK, soojusenergeetika kateedri insener

Edasi 2. lk.

või perekonnata?

Mitu ettepanekut teeb Moskva N. A. Semaško nimelise meditsiini-stomatoloogiainstituudi dotsent R. Anjutin (LG, 11, 1977). Ta kirjutab: «Kas on võimalik ühtaegu hästi õppida, kasvata üles terve laps ja jääda ka ise terveks? Nagu näitavad kogemused, on sageli nii, et üks neist kannatab: kas õpingud, ema või

laps. On vaja teha kõik selleks, et ei oleks nii. Arvan, et üliõpilane-ema peaks kindlasti ära kasutama oma õiguse akadeemilisele puhkusele. Vastavalt oma soovile võiks ta selle aja jooksul siiski sooritada eksami mõnes aines — nii oleks tal järgmisel aastal lapse kõrvalt õppides kergem. Üliõpilastel, kel on kuni kahe aastaseid lapsi, võiks soovi korral pikendada eksamissiooni. Kui nadksamitega selle

aja jooksul hakkama saavad, peaks neile igal juhul maksma stipendiumi. Kaks kuud enne lapse sündi ja kaks kuud pärast seda peaks naisüliõpilane igal juhul saama stipendiumi, olenemata sellest, kas ta õpib või on akadeemilisel puhkusel. Kui üliõpilane pärast lapse sündi õpinguid jätkab ja akadeemilist puhkust ei võta, peab ta igal juhul saama stipendiumi, ka kolmedega.»

LG-s nr. 30, 1977 on toodud vastuseks arvukaile üliõpilasabielu teemadel toimetusse saanud kirjadele NSV Liidu kõrgeima ja keskerihariduse ministri asetäitja N. Jegorovi teade selle kohta, et ministriumis on läbi vaatamisel ettepanekud kõrgkoolide üliõpilaste, sealhulgas ka abielus olevate üliõpilaste olmetingimuste parandamiseks.

▲ Pille Kell (MP-101) ja pisipoeg Toomas.

▲ Kersti Mättik (TE-101), Marko ja Mait.

led-loed tarku sõnu, et ELAMA PEAB TÄNA, MITTE HOMME. Aga millal tuleb homme? Last hoitakse suure pere peale kordamööda — Pille ise, tema ema (kui ta töö ei käi) ja õde. Aprillis peaks selle poolest kergemaks minema, et saab poisi üliõpilasjärglase eeliseks lastesõime.

Kõikidele üliõpilasemadele maksab ametiühing üliekordset toetust 30 rubla lapse sünni puhul. Kui ka isa on üliõpilane, lisandub sellele igas kuus veel 12 rubla. Elada stipist, kusjuures vanematele ei saa eriti loota — neil ju veel nooremad kasvata-dakoolitada — eks see nõua ka nuputamist.

Üliõpilaselu lõbusamast poolest pole Pille kuigi võrd ilma jäänud. Abiellutakse reeglina IV–V kursusel, eks selleks ajaks ole pidutsetud kah. Sage li kuni tüütuseni. Abielu ongi justkui paras vaheldus.

Komsorgi ametis on rühm Pillele toeks olnud.

«ABILISTETA TOIME EI TULEKS,» ütleb ta.

Ja Pille kinnitab, et tal EI TULNUD MÕTETKI, ET VÕIKS KÕRGGKOOLI POOLELI JÄTKA ega isegi mitte akadeemilisele jääda, sest kõik mured korvab põnni rõõmus nägu. Soovitus on ka niisugune nagu ikka — igaüks toimu ni, nagu heaks arvab. Ei saa keelata, et ärge mingi keegi mehele või käskida, et mingi kõik. MP-101 rühmas on pooled tudengid abielus, keegi pole taga nutnud seda aega, kus ta üks oli.

Aga mida mõtleb teine pool?

HEA TAHTMISEGA

MILLEST ALUSTADA? Sellest, et võtta toimetuses telefonituru ja helistada läbi deka-naadid, esitades omapoolse palve: otsige meile välja tudengi-mammad. Soovi konkretiseerimiseks andsime veel mõned vajalikud lähteandmed: et too üliõpilasema oleks päevane üliõpilane, et ta oleks suhteliselt kergesti leitav, s. o. Tallinnas; et tegu on pidupäevalehega, siis oleks hea, kui ta õppimine on tipp-topp ning veel parem, kui ta pole võtnud akadeemilist. Pakutigi siis meile välja niisugused nimed nagu Anne Randmer, Galina Sepp, Riina Arko, Kersti Mättik, Hele Tamm (kõik majandusteaduskonna diplomaandid), Alla Taiu (ehitusteaduskonna lõpetaja), Elle Oun ja Pille Kell mehaanika- ning Vaike Kumari elektroautomaatikateaduskonnast.

Et tegu on diplomandidega, kes praegu praktiliselt, siis tuli valikult piirduda nendega, kes ei ela ühiselamus. See asjaolu valgestab üliõpilasabielu pisut teisest küljest, nimelt: kas siis kaotab probleem oma püstiajamisvajaduse, kui tudengiperikond ei ela nii, et üks abielupooltest on ühes ühikatoas, teine teises ja laps on kusagil maal või muidu emal, kus teda vaid nädalavahetustel (ja sedagi mitte ala-

ti) näha võib. AGA SEE EI OLE LOOMULIK, KUI SA EI SAA ISE OMA LAST KASVATA. Nüüd aga — kui elatakse siiski koos ühel pinnal ja laps on ka olemas, siis selgusid sellised tõsiasiad.

KERSTI MÄTTIK, TE-101, koguni kahe lapse ema, kolme ja poolne Mait ja aastane Marko, mõlemad sündinud üliõpilasaastatel. Akadeemilise õigust pole ta kasutanud.

Elamispinna vajadust ei ole, sest Kersti pere elab 3-toalises kooperatiivkorteris Mustamäel. Korterit finantseerida aitavad vanemad. Keskkooli lõpetamise ja kõrgkooli astumise vahele jäi Kerstil 6 aastat. Sel ajal ta töötas ja abielus. Mees on praegu autojuht, tegeleb rallisõiduga, on meistersportlase kandidaat. Kui Kersti sisseastumisdokumente vormistas, pärjati talt, kas mees ei vaata selle peale viltu, et tema noor naine päevasesse osakonda õppima läheb. Onneks võis ta sellele intrigeerivale küsimusele eitavalt vastata.

Senine põhimure oli, kuidas vanem poiss lasteaeda saada. Sest eelisjärjekorras saab seda eelist kasutada ainult siis, kui mees on ka üliõpilane. Muidu oli Kersti ema kahe põngerjaga kodus ja seda kodusolemist kommenteeris Mait ise:

«Meie tüütame vanaema ära!» Lasteaia suhtes tuli õnneks vastu tulevane töökoht, kus Kersti praegu praktiliselt. AGA ON IKKA HEA KÜLL, KUI ON OLEMAS SELLINE VANAEMA, KES LAPSI HOIAB. Eriti nüüdsel ajal, kus vanemad enamasti väga noored on ja tihtipeale

tunnevad, et nendel nüüd just see õige elamise aeg ongi, kui omad lapsed juba suured.

Akadeemilisele Kersti jääda ei tahtnud. Ütles, et oli juba niigi vana, lõpetamine jääks liiga hilja peale.

Tüüpiküsimus: kas lastega raske ei ole?

Tüüpvastus: on küll, aga kuhu sa pääsed. Lihtsalt peab. Aitajaid on ka olnud: kodu muidugi (isegi haagid on toa ukse ees, et vanem poiss ei saaks ema õppimise ajal segama tulla); koolis oli individuaalgraafik; rühmakaaslased kirjutavad loenguid läbi kopeeri; õppejõud aitavad tähtaegu kooskõlastada. Vähe on mäletada neid piinlikke hetki, kus õppejõud andis mõista, et laps pole põhjus vastutulemiseks, üliõpilane peab eelkõige olema sõnakuulelik õpilane. Võib-olla sõitub see inimesest — kui õppejõul endal millegipärast last ei ole (millest tal võib küll väga kahju olla), siis ei suuda ta nähtavasti aru saada selle inimese muredest, kellel laps on. Mine tea.

Jah, ja eks see ÜPP raamat ole kah kesiselt täidetud. Rühmas on Kersti ta oma sõnade järgi olnud «rahakorjaja», igasuguste makude koguja: ALMAVÜ, Punane Rist jms.

Kersti arvab, et tüdrukutel ei makee siiski ainult põhimõttest pärast meheleminemine viivitada. Et kui lõpetan, küll siis jõuan. Tema lapsepõlvetatavad, kes peale keskkooli edasi õppima asusid ja selleks ajaks juba lõpetasid, kui tema esimese kursuse ette võttis, on enamasti praegugi veel vallalised. Ja mi-

da vanem (ja seega targem) oled, seda raskem on elukaaslast leida. Ehkki alati on erandeid, võib-olla satub mõni oma õige õnne otsa tööpoolest alles 35-seit. Nii et ka 23–24-AAS-TASELT KODU LOOMIST ALUSTADA KIPUB OLEMA LIIGA HILJA. Ja kui naisel on valida, kas töö või kodu, siis ei tohiks ta välja jõuda absoluudini ainult töö või ainult kodu.

Niisiis — Kersti on perekonna poolt, ja ega ta saakski teistmoodi vastata, sest kõrgharidus laste ja pere kõrvalt on ka pea-aegu käes. Järelikult ei kehti sugugi mitte alati ütlemine, et jooksed kahe jänese järele, jääd mõlemast ilma.

AGA — on võimalik ka teistsugune ühisel pinnal kooseksiteerimine. Niisugune, kus tuleb meenutada vanasõna headest lammastest ja lauta mahtumise. Sest PILLE KELL elab oma mehe Raivo (muide, ka tippikas, MA-101) ja pooleteiseaastase poja Toomasega oma vanemate juures 2-toalises korteris, kus peale nende veel Pillest nooremad õde ja vend. Olu-sid raskendab see lootusetus, mis neid ümbritseb: kes siis peab ära minema neist kitsastest tingimustest? Ilmselt Pille oma perega. Sel aastal nad mõlemad mehega lõpetavad, asuvad tööle, neile kui noortele algul keegi korterit ei anna. Nii eladki siis nagu kohvrite otsas, sest pole seda rümi, kuhu asju lahti pakkida. Pulmakingidki alles paberist harutamata, vaid hõõpis ära kõrvale pandud. Tu- lebki muie näole, küf tead-kuu-

Seega — mitte ainult hurraa, üliõpilasperekond ja elagu üliõpilasabielu, kõik on lahe ja sirge, vaid... Pigem rohkem mõelda ja ette kujutada, kui raskeks võib minna konseptide ja lapse kõrvalt! Pigem tööpoolest all, et probleemideta üliõpilasabielu paraku ei ole. Probleeme on vähem, kui on olemas korralik elamispiir, head vanemad, kes soostuvad lapse (laste) järele vaatama; hea, kui pereisal tudengipõlv juba selja taga ja pere materiaalne baas tugetam. Probleeme on rohkem, kui kõik ülalnimetatud tegurid on vastu-pidiisid: elamisega kitsas, äärm ei taha lapsehooldamisest kuuldagi, noorel papal endalgi alles pro-jektid peas, nagu tolles Anne ja Mardi loos. Raskeks võib minna. Ei jõudnud me kõige sellega, mida neil lehekülgedel lugeda pakkusime, õigupoolest mingi lahenduseeni. See poleud ees-märkki, seda enam, et tegemist on probleemiga, mis ulatub kau-gele väljapoole meie instituudi seinu. Me (TP toimetuse) lihtsalt rääkisime kõigest sellest loo-tes, et jõuame kord veel nen-de probleemideni, siis juba pilguga: mida saaks teha, et tudengist emadel oleks kergem? Sest... nii või teisiti, küidame heaks või paneme panaks, keelame ära või luba-me, aga armastus tuleb, tu-leb abielu, tuleb lapski ega küsi, kas ta emal on normaalne või too sessitemperatuur, millest eespool jutu.

Perekonnalehekülje seadsid kogu URMI REINDE, HILLE KARM, SVEN ARBET.

